

м. Львів, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА НАФТОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

В Україні функціонують шість нафтопереробних підприємств, які разом можуть переробляти 51 мільйон тонн сирової нафти на рік. Це Кременчуцький НПЗ, Лисичанський НПЗ, Одеський НПЗ, ВАТ «Нафтопереробний Комплекс Галичина», ВАТ «Нафтохімік Прикарпаття», ВАТ «Херсоннафтопереробка». Виробництва, де обертаються нафта та нафтопродукти традиційно характеризуються підвищеною пожежною небезпекою [1]. Це пов'язано з фізико-хімічними властивостями нафти та нафтопродуктів, з можливістю утворення вибухопожежонебезпечних пароповітряних сумішей у резервуарах і технологічних ємностях, з особливостями технології виробництва – підвищений тиск і температура, можливість витоків, наявність потенційних джерел запалювання тощо, та з великими об'ємами їх зберігання. Пожежі на нафтопереробних підприємствах мають, як правило, ланцюговий характер розвитку, є складними, важко піддаються гасінню, завдають значних матеріальних збитків і шкоди довкіллю, становлять загрозу життю та здоров'ю людей. З огляду на вищевказане, важливого значення набуває питання системи управління охороною праці на нафтопереробних підприємствах.

Система охорони праці поєднує сукупність правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, що спрямовані на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці. Відповідно до ст. 13 Закону «Про охорону праці» роботодавець повинен забезпечити функціонування системи управління охороною праці (СУОП) [1].

Система управління охороною праці – це сукупність органів управління підприємством, які на підставі комплексу нормативної документації проводять цілеспрямовану, планомірну діяльність щодо здійснення завдань і функцій управління з метою забезпечення здорових, безпечних і високопродуктивних умов праці. Створення СУОП на нафтопереробному підприємстві здійснюється шляхом послідовного визначення мети і об'єкта управління, завдань та заходів щодо охорони праці, функцій і методів управління, побудови організаційної структури управління, складання нормативно-методичної документації.

Метою управління охороною праці на нафтопереробному підприємстві є забезпечення безпеки, збереження здоров'я та працездатності людини в процесі трудової діяльності. Об'єктом управління охороною праці на нафтопереробному підприємстві є умови і стан охорони праці на всіх робочих місцях підприємства. Суб'єктом управління в СУОП є керівник, який несе безпосередню відповідальність за функціонування СУОП в цілому на підприємстві та очолює роботу з управління охороною праці.

Завдяки системі управління охороною праці забезпечуються такі завдання як: професійний добір працівників, що виконують роботи підвищеної небезпеки з урахуванням стану їхнього здоров'я та психофізіологічних показників; навчання та пропаганда з охорони праці; забезпечення безпеки устаткування і виробничих процесів; безпека виробничих процесів; забезпечення належного утримання будівель і споруд; забезпечення нормативних санітарно-гігієнічних умов праці; забезпечення працівників засобами індивідуального і колективного захисту; оптимальні режими праці та відпочинку; санітарно-побутове обслуговування.

Підвищену небезпеку на нафтопереробному заводі мають резервуари для нафти і нафтопродуктів, ректифікаційні колони, насоси, підйомні споруди, компресори, трубопроводи під тиском, теплоенергетичні установки, електрообладнання й електроустановки, об'єкти газового господарства, електроінструмент, рухомий транспорт, інші об'єкти з вибухонебезпечними

зонами. Робота з небезпечними об'єктами передбачає: планування робіт з безпечної експлуатації цих об'єктів, їх своєчасного ремонту та випробування; призначення, навчання і атестування виробничого персоналу, який обслуговує такі об'єкти і обладнання; розробка відповідних інструкцій; контроль за їх станом.

До основних чинників, які визначають стан небезпечних об'єктів, слід віднести: ступінь безпеки конструкцій, будови, обладнання споруди, приладів; ступінь безпечного розташування, експлуатації та оточення об'єктів, обладнання, машин, механізмів; соціально-психологічний та психофізіологічний стан обслуговуючого персоналу.

Для забезпечення працівників від дії технологічного устаткування, електротехнічних і вентиляційних установок, систем тепло-, водо- і газопостачання, будівельної техніки, транспортних засобів здійснюють: призначення осіб, відповідальних за утримання цього устаткування в безпечному стані; попередній контроль устаткування на відповідність вимогам норм і правил з охорони праці, наявності сертифікатів відповідності; вивчення проектної і технічної документації та визначення заходів безпечної експлуатації устаткування у відповідних інструкціях; встановлення порядку введення в експлуатацію нового устаткування або такого, що пройшло ремонт після відпрацювання амортизаційного терміну; своєчасне навчання персоналу, який обслуговує, використовує устаткування; організацію своєчасного проведення ремонтів і випробувань згідно з установленими нормативами.

Таким чином, система управління охороною праці є цільовою підсистемою загальної системи управління нафтопереробним підприємством.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про охорону праці".